

Esopus-Heltai kiállítás a Petőfi Múzeumban

Esopus fabulái magyar nyelvű megjelenésének 400. évfordulójára a Petőfi Irodalmi Múzeum kiállítást rendezett a Fabulák különböző kiadásából, valamint Heltai egyéb műveiből. A Heltai Gáspár által fordított, átdolgozott és egy mesével 100-ra kikerekített esopusi fabulás könyv a magyar próza XVI. századbeli legértékesebb termékei közé tartozik. Fordítás közben a maga korára is alkalmazta a mesék tanulságát.

A mostani kiállítás nem annyira a könyviadók, mint inkább a *prózaíró* Heltai Gáspár iránti tiszteletből született. S méltán elevenítette fel emlékét a Petőfi Múzeum, mert a Brassó melletti Nagyszendről származó Heltai, aki Wittenbergben tanult, s Kolozsváron a szászoknak lett prédikátora, egyúttal a magyar nyelvű prózairodalom egyik földajkálója is. Kedves ötlet a rendező Jenei Ferenc-től, hogy kiállította Heltai korrektúralapjait, amelyek egyéb kiadványainak kötéséből kerültek elő, mert ezeken *saját* kézírású korrektúra jelei és javításai négyszáz év múltán is jól olvashatók. Heltai nyomtatványaiban vásottak a betűk, egyetlenlül nyomottak az oldalak, de így is mutatják a hazai tipográfia akkori színvonalát s utalnak azokra a mostoha körülményekre, amelyek között itáliai és nyugat-európai nyomdák sem produkáltak volna különbet. Heltai vállalkozása igen merész tett volt, főleg ha meggondoljuk, milyen nehéz viszonyok

Az Esopus-Heltai kiállítás egyik illusztrációja

között kellett saját üzleti, anyagi kockázatával kiadni a *fabulákat*.

A Fabulák 1566 óta számos kiadást értek meg, s nagy utat futottak be a ponyvajellegtől egészen a könyvművészeti kiadásig. 1943-ig, amikor Tevan Andor békéscsabai kiadó-nyomdász Keleti Arthur modernizált szövegével, gyönyörű papíron, valóban művészi formában bocsátotta ki.

A népkönyvvé vált Esopus kiadások sorát a kiállításon ez a művészi kötet zárja le, jelölve annak, hogy az irodalom hívei mily nagyra értékelték e fabulákat a XX. század közepén is.

Szij Rezső